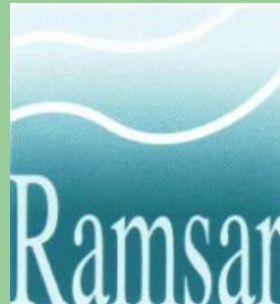

Strategia Națională privind zonele umede: prevederile și indicatorii

**Andrei Isac,
consultant**

**Consultările publice
Proiectului Strategiei Naționale privind
zonele umede, Chișinău, 24 octombrie 2012**

Obiectivul de bază a Strategiei

Promovarea unui management durabil al zonelor umede în scopul conservării biodiversității și protecției mediului.

Obiective specifice

1. **Perfecționarea cadrului legal național cu înlăturarea discrepanțelor în legislația de mediu și neclarităților în responsabilități**
2. **Asigurarea conservării valorilor naturale și istorice și folosința durabilă a zonelor umede de importanță internațională**
3. **Asigurarea managementului durabil al zonelor umede, în special al celor de importanță națională**
4. **Încurajarea conservării biodiversității în zonele umede**

Obiective specifice

- 5. Elaborarea programelor de studiu și monitoring în susținerea managementului durabil, restabilirii și reabilitării zonelor umede**
- 6. Asigurarea mecanismelor și capacității necesare de implementare pentru implementarea Strategiei Naționale mobilizând resursele naționale și de altă natură disponibile**
- 7. Promovarea colaborării și coordonării internaționale și mobilizarea asistenței financiare și tehnice suplimentare pentru conservarea și folosința rațională a zonelor umede**

Obiectivul 1: Acțiunile

Introducerea prevederilor internaționale legate de conservarea speciilor și habitatelor:

- Încorporarea habitatelor zonelor umede de importanță europeană în legislația națională
- Încorporarea speciilor de animale și de plante atașate zonelor umede, ale căror conservare necesită desemnarea de arii speciale de conservare în legislația de mediu
- Armonizarea deplină a legislației naționale cu Directivele UE în domeniu
- Introducerea mecanismelor legale pentru punerea în aplicare a Convenției de la Berna privind conservarea vieții sălbatice și a habitatelor naturale, precum și Convenției de la Bonn privind conservarea speciilor migratoare de animale sălbatice

Obiectivul 1: Acțiunile

Intensificarea colaborării juridice între autoritățile locale și regionale în sprijinul politicilor unite cu privire la unitățile zonelor umede integrale

Completarea legislației naționale în scopul eliminării discrepanțelor și ambiguităților în ceea ce privește posesiunea și responsabilitățile de gestionare referitoare la zonele umede

Stabilirea modului de protecție și folosinței raționale a speciilor atașate de apă, inclusiv păsările migratoare, în zonele din afara sistemului de arii protejate

Obiectivul 1: Acțiunile

Introducerea mecanismelor de responsabilitate a persoanelor care au dreptul la folosința rațională și realizarea măsurilor de conservare

Stabilirea statutului juridic al zonelor umede de importanță națională și zonelor umede geografice

Stabilirea juridică a responsabilității clare ale administratorilor locali și ale utilizatorilor terenurilor de stat în raport cu zonele umede

Obiectivul 1: Indicatorii de bază

- Clasificarea habitatelor selectate NATURA 2000 incluse ca anexa în Legea privind fondul ariilor naturale protejate de stat pînă la finele anului 2014;
- Lista habitatelor NATURA 2000 (circa 150) și locațiilor (habitate asociate – circa 40) încorporate în anexa la Legea privind fondul ariilor naturale protejate de stat pînă la finele anului 2014;
- Manualul privind Habitatele adaptat la condițiile Republicii Moldova, tradus și tipărit pînă la finele anului 2015;
- Lista speciilor protejate și speciilor, conservarea cărora necesită desemnarea ariilor speciale de conservare din cadrul Directivelor Privind Habitatele și privind Păsările va include speciile de importanță regională și va fi anexată la Legea privind fondul ariilor naturale protejate de stat pînă la finele anului 2014

Obiectivul 1: Indicatorii de bază

- Planul de armonizare a legislației, elaborat de Ministerul Mediului va include activități relevante directivelor EC Directiva 92/43/EEC și Directiva 2009/147/EC (inclusiunea în plan în prima jumătate a anului 2013, implementarea – 2013-2014);
- Prevederile Directivei 92/43/EEC și Directivei 2009/147/EC sunt incluse (transpuse) în Legea privind fondul ariilor naturale protejate de stat pînă la finele anului 2014-2015;
- Prevederi privind implementarea convenției de la Berna sunt elaborate și incorporate în Legea privind fondul ariilor naturale protejate de stat, Legea regnului animal, Legea regnului vegetal pînă la finele anului 2015-2016;
- Listele anotate ale habitatelor și locațiilor NATURA 2000 și Directivei Păsărilor, cu coordonatele geografice și conture în GIS al Rețelei Ecologice Naționale elaborate, în 2015-2016;

Obiectivul 1: Indicatorii de bază

- Lista anotată a Ariilor geografice a Zonelor Umede elaborată, în 2013-2014;
- Contururile și descrierea oficială a locațiilor din Directivele Habitadelor și Păsărilor elaborate, în baza studiilor din teren și GIS aș REN, 2014-2020;
- Ghidul privind evaluarea multilaterală a biodiversității, în baza unui sistem de criterii al Rețelei Ecologice Naționale sunt elaborate și publicate, 2014-2016;
- Amendamente de bază în legea privind administrația publică locală, care determină: 1) responsabilitățile privind coordonarea unităților administrative separate cu scopul managementului consolidat al resurselor naturale și valorilor în ariile integrale; 2) prevederi tranzitorii. Modificările și completările vor fi elaborate și transmise pentru aprobare, 2013-2014;

Obiectivul 2: Acțiunile

Instituirea / creșterea statutului de arie protejată al zonelor umede de importanță internațională în Republica Moldova, avînd ca scop îmbunătățirea managementului și a capacității de finanțare:

- Crearea Parcului Național "Nistrul de Jos"
- Crearea Rezervației Biosferei „Prutul de Jos”
- Crearea Parcului Național "Unguri-Holoșnița"
- Extinderea rezervației științifice "Pădurea Domnească" cu includerea în subordonare a zonelor umede științific pe teritoriul Rezervației, cu subordonarea mai apropiate zonelor umede

Obiectivul 2: Acțiunile

Crearea unei baze juridice și instituționale a colaborării inter-sectoriale pentru folosință rațională (Categoriile IUCN II, VI și altele) în zonele umede protejate cu utilizarea durabilă a resurselor naturale:

- Elaborarea și aprobarea regulamentelor ce ar susține contribuția utilizatorilor de terenuri locale la conservarea biodiversității și altor valori și folosință rațională a resurselor
- Stabilirea sistemului de privilegii și stimulente pentru utilizatorii de terenuri locale aplicabile în condițiile deficiturilor economice.
- Elaborarea și adoptarea reglementărilor privind utilizarea rațională a bioresurselor energetice ale zonelor umede ca o sursă de sporire a biodiversității zonelor umede și contribuție energetică.

Obiectivul 2: Indicatorii de bază

- Decizia Parlamentului (lege) privind crearea Parcului Național Nistrul Inferior, pînă la finele anului 2014;
- Decizia Parlamentului (lege) privind crearea unității de administrare pentru zona integrală Prutul Inferior, pînă la finele 2014;
- Elaborarea adresării la UNESCO referitor la desemnarea Rezervației Biosferice Prutul Inferior pe parcursul anului 2015;
- Decizia Parlamentului (lege) privind crearea Parcului Național Unguri-Holoșnița, elaborată și promovată în perioada 2015-2016;
- Decizia Parlamentului (lege) privind extinderea teritoriului Rezervației Științifice Pădurea Domnească cu posibila schimbare a statutului juridic, elaborarea și transmiterea pentru adoptare, pe parcursul 2015-2016;

Obiectivul 2: Indicatorii de bază

Modificarea Codului Civil, Codul Fiscal și legea privind fondul ariilor naturale protejate de stat cu includerea stimulentei și taxelor majorate, coordonate și transmise pentru adoptare pînă la finele 2015

Obiectivul 3: Acțiunile

Realizarea managementului integrat al zonelor umede de importanță națională pe baza unei gestionări planificate:

- Introducerea planificării măsurilor referitoare la zonele umede ca regulă obligatorie pentru planificarea managementului zonelor protejate și zonelor-nucleu.
- Analizarea noilor prevederi silvice privind conservarea biodiversității și completarea acestora cu prevederi cu referință la zonele umede.
- Dezvoltarea unor prevederi speciale cu privire la managementul zonelor umede în regulamentele ariilor protejate.
- Aprobarea și punerea în vigoare a îndrumarului privind planurile de management pentru zonele-nucleu, prin Hotărâre de Guvern
- Elaborarea și punerea în vigoare a planurilor de management pentru fiecare zonă umedă recunoscută ca zonă protejată și zonă-nucleu

Obiectivul 3: Acțiunile

Introducerea managementului în baza zonării pentru zonele-nucleu evaluate ca zone umede de importanță națională

Stabilirea și instituirea mecanismului de repartizare a responsabilităților pentru folosința durabilă a terenurilor și apelor între utilizatorii majori de terenuri

Construirea zonelor umede cheie și a elementelor de protecție a zonelor umede ale Rețelei Ecologice Naționale și consolidarea participării și coordonării inter-sectoriale în domeniul folosinței raționale a resurselor și valorilor naturale

Obiectivul 3: Acțiunile

Identificarea și crearea unui sistem de prevenire și diminuare a consecințelor degradării zonelor umede cauzate de secetă, evacuărilor distorsionate de apă și deficiențele în managementul local

Identificarea habitatelor de importanță europeană în zonele umede de importanță internațională și națională și zonele umede geografice

Obiectivul 3: Indicatorii de bază

- Modificarea și completarea Legii privind fondul ariilor naturale protejate de stat cu includerea planificării managementului obligatoriu ca instrument de bază pentru gestionarea Ariilor Protejate, elaborate în prima parte a anului 2013 și transmise pentru adoptare pînă la finele 2013.
- Regulamente pentru toate categoriile de Arie Protejate elaborate și transmise pentru adoptare pînă la finele 2013-2014;
- Planuri de management individuale pentru ariile protejate majore și zonele nucleu elaborate în 2015-2019;
- Planuri de management pe grupe sau serii de arii protejate mici sau similare și zone nucleu elaborate în 2015-20

Obiectivul 3: Indicatorii de bază

- Regulamentul privind managementul bazinelor acvatice, elaborat și aprobat în 2013-2014;
- Unitățile administrative de management a bazinelor de apă stabilite pînă la finele anului 2013;
- Prevederi legale pentru conectarea Legii apelor și legislația fiscală, propunerile și actele normative elaborate pînă la finele 2013-2014
- Lista Zonelor Nucleu de importanță internațională, națională și locală includ circa 113 arii, ca anexă la Legea privind Rețeaua Ecologică și Programul Național privind constituirea rețelei ecologice naționale pentru anii 2011-2018, pînă la finele anului 2013

Obiectivul 3: Indicatorii de bază

- Regulament de interacțiune între autoritățile de bază pentru implementarea activităților incluse în Programul Național de creare a Rețelei Ecologice Naționale, elaborate și aprobate pînă la finele anului 2015-2016;
- Noțiunea de Terenuri agricole de valoare naturală înaltă este inclusă în legislație, în 2013;
- Planul de armonizare a legislației cu legislația comunitară în domeniul biodiversității agricole elaborat pînă la finele anului 2013;
- Elaborarea pașilor (Planului) pentru elaborarea GIS pentru Rețeaua Ecologică Națională, pe parcursul 2014-2016;
- Elaborarea blocurilor pe specii și grupe țintă și o parte din resursele naturale din GIS pentru REN, 2014-2016; Elaborarea blocurilor tematice pentru ariile protejate pentru GIS, 2014-2016;

Obiectivul 4: Acțiunile

Încurajarea conservării biodiversității în zonele umede:

- Finalizarea elaborării de criterii pentru identificarea ariilor de protecție specială avifaunistică care urmează să fie protejate în special, inclusiv prin încorporarea prevederilor Convenției de la Bonn despre speciile țintă pentru protecție.
- Identificarea zonelor speciale de protecție în ariile de protecție specială avifaunistică
- Implementarea măsurilor de reconstrucție ecologică în special a celor pentru îmbunătățirea locală a regimurilor acvatice și prevenirea uscării și degradării.
- Elaborarea și implementarea proiectelor privind habitatele zonelor umede, diversitatea speciilor și suportul și restabilirea speciilor vulnerabile.
- Implementarea reconstrucției ecologice a perdelelor silvice și de pășuni de protecție a apelor în scopul suportului capacității ecologice, integrității fizice și creșterii de producție diversificate pe porțiunea riverană și alte zone de protecție a apelor

Obiectivul 4: Indicatorii de bază

- Ghidul privind evaluarea multilaterală a biodiversității, în baza unui sistem de criterii al Rețelei Ecologice Naționale sunt elaborate și publicate, 2014-2016
- Măsurile de reconstrucție ecologică sunt prioritizate pentru asistența tehnică pentru Moldova pe parcursul anului 2013, propuneri elaborate și transmise donatorilor în 2013-2014

Obiectivul 5: Acțiunile

Realizarea studiilor privind caracteristicile biologice și ecologice ale zonelor umede, schimbările climatice și pericolele locale și elaborarea inventarului național al zonelor umede:

- Evaluarea nivelului de rezistență la regimurile de evacuare și revărsare a apei în zonele umede de importanță internațională și națională, zonele umede geografice și sectoarele importante ale rețelei hidrografice, și aranjarea după grad a rezistenței și vulnerabilității acestor sectoare.
- Evaluarea nivelului de rezistență a ecosistemelor a zonelor umede în special în limitele zonelor umede de importanță internațională și națională, zone umede geografice și sectoare importante ale rețelei hidrografice, și aranjarea după grad a rezistenței și vulnerabilității acestor sectoare.
- Estimarea gradului impactului schimbărilor climatice, dezastrelor ecologice și naturale asupra zonelor umede

Obiectivul 5: Acțiunile

Determinarea conținutului, structurii, obiectivelor și modelelor de monitorizare a zonelor umede și instituirea sistemului de demarare a activității și implementarea practică

Realizarea evaluării monetare a serviciilor ecosistemice din zonele umede

Obiectivul 5: Indicatorii de bază

- Comanda de stat pentru Consiliul Științific Suprem din partea autorității centrale de mediu elaborată și justificată în 2013;
- Analiza golurilor în cunoașterea biodiversității din majoritatea tipurilor de ecosisteme și arii geografice mari efectuată pe parcursul anului 2013-2014;
- Programul de studii științifice ca prioritate a autorității centrale de mediu, coordonat cu Academia de Științe a Moldovei pentru perioada anilor 2015-2022, elaborat și aprobat în 2014-2015
- Metodologia de monitorizare a biodiversității realistă și cost-eficientă este elaborată și propusă autorității centrale de mediu. Elaborată pe parcursul a 2015 și transmisă autorității de mediu în 2016;
- Un program de monitoring biologic argumentat este coordonat de autoritatea centrală de mediu și Academia de Științe pe parcursul anului 2015, sursa și modalitatea de finanțare stabilită în 2015 și aplicată în 2015-2022

Obiectivul 5: Indicatorii de bază

- Evaluarea monetară a ecosistemelor naturale de bază și grupelor de ecosisteme (zone umede, păduri, pășuni, terenuri arabile) efectuat în perioada anilor 2013-2018 și aplicat în procesul de elaborare a politicilor și management;
- Comparația contribuției serviciilor ecosistemelor și contribuțiilor sectoarelor la PIB elaborată pe parcursul anului 2018;
- Argumentarea pilot a serviciilor ecosistemelor este elaborată și considerată ca bază pentru elaborarea bugetelor legate de mediu în folosul securității ecologice, efectuată în anii 2013-2015;
- Domeniile cheie de includere a serviciilor ecosistemelor în sistemele de conturi naționale determinate în 2013 - 2014

Obiectivul 6: Acțiunile

Crearea unui sistem de finanțare pentru studiile, conservarea și reconstrucția ecologică a zonelor umede:

- Instituirea legală a instrumentelor speciale de finanțare bazate pe indicatori în suportul zonelor umede protejate și sectoarelor strict protejate ale zonelor-nucleu;
- Instituirea mecanismului de finanțare a colaborării în acțiuni de creare între administrațiile centrale și finanțarea plantării pădurilor și a altor lucrări civile pentru reconstrucția ecologică a zonelor umede instituind integritatea Rețelei Ecologice Naționale începând cu zonele umede și coridoarele de protecție a zonelor umede;
- Instituirea mecanismului de finanțare a monitoringului regulat al biodiversității asupra speciilor țintă și grupurilor în zonele umede țintă, în conformitate și cu reglementările Convențiilor de la Bonn și Ramsar

Obiectivul 6: Indicatorii de bază

- Mecanismul de finanțare de stat a ariilor protejate, elaborat și aprobat pe parcursul a 2013-2014;
- Mecanismul finanțării de stat a folosirii raționale a pădurilor, a extinderii și conservării biodiversității forestiere, elaborat în 2013 și aplicat în perioada 2013-2017;
- Mecanismul de finanțare a Rețelei Ecologice Naționale, elaborate și transmise pentru aprobare și alocarea finanțării în 2013-2014;
- Mecanismul de finanțare a monitoringului biodiversității și studiilor în domeniul conservării biodiversității stabilit pînă la finele anului 2014;
- Mecanismul de redistribuire a resurselor financiare pentru folosirea rațională a resurselor naturale elaborat și pus în aplicare din 2016

Obiectivul 7: Acțiunile

Dezvoltarea unei colaborări internaționale pentru politici coordonate de conservare și folosință rațională și elucidarea și utilizarea corespunzătoare a beneficiilor zonelor umede:

- Elaborarea unor acorduri de cooperare între entitățile de frontieră privind gestionarea zonelor umede de importanță națională și internațională, după caz.
- Promovarea creării ariilor protejate transfrontaliere în special a celor din cadrul zonelor Ramsar (Nistrul de Jos, Prutul de Jos, Unguri-Holoșnița, Pădurea Domnească), precum și dezvoltarea pe această bază a colaborării în domeniul conservării naturii

Obiectivul 7: Acțiunile

- Instituirea unor instrumente informaționale (în diferite limbi) în Internet de promovare a naturii și a altor valori ale patrimoniului, precum și a oportunităților turistice ale zonelor umede transfrontaliere.
- Promovarea dezvoltării turismului durabil ecologic transfrontalier în susținerea diversificării și creșterii veniturilor locale în zonele Ramsar.
- Atragerea surselor de la donatorii internaționali, în scopul de a sprijini dezvoltarea sistemului de arii protejate-zone umede și reconstrucția ecologică ce ar minimiza pericolele, inclusiv cele legate de schimbările climatice și discrepanțele administrative

Obiectivul 7: Indicatorii de bază

- Acorduri de colaborare în ariile protejate transfrontiere și sectoarele rețelei ecologice, în special cele bazate de zone umede, negociate și semnate în 2014-2016;
- Crearea ariilor naturale transfrontiere și sectoarelor rețelei ecologice este inclusă în documentele de planificare pe parcursul a 2015-2016;
- Includerea problemei creării ariilor protejate transfrontiere și sectoarelor rețelei ecologice în prioritățile statului în domeniul asistenței tehnice și prezentarea ei donorilor în 2013-2014

Indicatori specifici

- Planurile de management elaborate pentru zonele umede de importanță internațională "Nistrul Inferior" și "Unguri-Holoșnița" vor fi aprobate în 2013, planul de management pentru "Lacurile Prutului de Jos" vor fi elaborate și aprobate în 2014
- Zona Umedă de Importanță Internațională Pădura Domnească (Prutul de Mijloc) va fi recunoscută în 2014;
- Administrația și secretariatele pentru Zonele Umede de Importanță internațională create și în funcție din 2013-2014;
- 100% de zone umede de Importanță internațională sunt gestionate și administrate în conformitate cu cerințele internaționale în domeniul dat până în 2014-2015.

Indicatori specifici

- Contribuția zonelor umede de importanță internațională la conservarea speciilor protejate (procentele speciilor protejate în zonele umede în raport cu numărul total)
- % sau suprafața totală de zone umede restabilite și îmbunătățite (în dinamică)
- % de fîșii de protecție riverane (perdele forestiere) în coridoarele de importanță națională și internațională va atinge 100% pînă la 2020
- Coridoarele Ecologice a REN sunt planificate pe scara 1:100 000, 1:250 000 pe întreg teritoriul țării pînă în 2015

Indicatori specifici

- Rețeaua de coridoare ecologice este inclusă în planurile de dezvoltare teritorială în 2016-2017
- Indicatorii calității apei din zonele umede sunt identificați și monitorizați regulat începând cu 2014
- Nivelul de suport financiar, sau % din Fondul Ecologic Național pentru proiecte în ariile protejate, zonele umede, anual, în dinamică
- Numărul de proiecte implementate în domeniu, costul total, după donator, pentru fiecare arie în parte etc

Indicatori specifici

- Participarea publicului, informarea populației și implicarea ONG-urilor (numărul de seminare, publicații, emisiuni etc), anual.
- Inventarierea terenurilor, utilizate sau privatizate cu încălcarea legislației de mediu (arii naturale de importanță națională sau locală, terenurile din fîșiile, zonele de protecție a corpurilor de apă), în baza unui plan elaborat începînd cu 2013
- Elaborarea unui Program de stat pentru întoarcerea sau schimbului pe terenuri similare din contul fondului de consolidare a terenurilor (terenuri abandonate, bune pentru activități agricole etc), 2014
- Întoarcerea terenurilor privatizate din zonele riverane de protecție sau schimbarea destinației la activitățile admise în aceste zone, 2014-2016

Vă mulțumesc pentru atenție!